

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Конфліктологія та психологія управління
статус - обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми

**Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність**

(назва)

за спеціальністю

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр, назва)

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник:

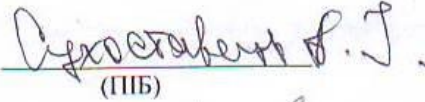
Галинська А.В., к.е.н., доцент, доцент
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту	та на	протокол від <u>22.06.2021</u> № <u>14</u>
	на	
	Завідувач кафедри	 (підпис) <u>Михайлов А.М.</u> (прізвище, ініціали)

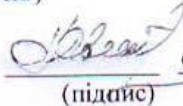
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

(ПІБ)

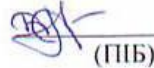
Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Строченко Н.І.
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(ПІБ)

(ПІБ)
Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації
Г. Бар
(підпис)

(Г. Баранік)
(ПІБ)
Зареєстровано в електронній базі: дата: 03.09. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту							
3.	Статус ОК	<u>Обов'язковий</u> / вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Конфліктологія та психологія управління» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»							
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)								
6.	Рівень НРК	Другий (магістерський) рівень вищої освіти							
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денне/ <u>Заочне</u> -/1 семестр, 18 тиждень							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		-	8	-	8			-	104
10.	Мова навчання	Державна (українська)							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Галинська Ангеліна Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 303 е							
11.1	Контактна інформація	vlalinka@ukr.net							
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Дисципліна «Конфліктологія та психологія управління» є важливою складовою частиною підготовки фахівця та займає суттєве місце в його майбутній практичній діяльності. Розвиває формування у студентів правильного розуміння сутності конфлікту, їх витоків, причин виникнення конфліктних ситуацій, функцій конфліктів в колективах; вмінь адекватно оцінити внутрішній і зовнішній конфлікт,</p> <p>Вивчення дисципліни допомагає вирішити конфліктну ситуацію в умовах виробництва, сімейному, особистому житті.</p>							
13.	Мета освітнього компонента	Мета: формування психологічного аналізу особистостей та міжособистісних взаємин у групах; формування у студентів правильного розуміння сутності конфлікту, їх витоків, причин виникнення конфліктних							

		ситуацій, функцій конфліктів в колективах; вмінь адекватно оцінити внутрішній і зовнішній конфлікт, знати оптимальне рішення щодо керування перебігом конфліктної ситуації, спрямування її в позитивне русло, вирішити конфліктну ситуацію в умовах виробництва, сімейному, особистому житті.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<ol style="list-style-type: none"> 1. Освітній компонент базується на таких курсах, як: Психологія, Психологія та соціальні комунікації. 2. Освітній компонент є основою для інтерактивної комунікації, групової взаємодії; розвитку вміння висловлювати думки, зчитувати «невербальні сигнали»; оволодіння засобами вербальної та невербальної комунікації.
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної здачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1893

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹		Як оцінюється РНД
	ПРН ₂ Вміти аналізувати психологічні особливості управлінської діяльності та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними і підвищувати результативність реалізації загальних функцій управління з урахуванням впливу психологічних чинників	ПРН ₃ Вміти помічати, виявляти і вирішувати етичні проблеми, ґрунтуючись на принципах корпоративної соціальної відповідальності	
ДРН 1. Розуміти набуті знання, розуміти предметну область, використовуючи теоретичну та практичну базу, навчитися з успіхом використовувати їх на практиці для роботи в соціальної комунікації.	х		Виконання індивідуальних завдань
ДРН 2. Набути навички інтерактивної комунікації, групової взаємодії, проявляти лідерські здібності, та зчитувати «невербальні сигнали»		х	Виконання індивідуального завдання щодо визначення рівня комунікабельності
ДРН 3. Набувати здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети, вміти залагоджувати конфліктні ситуації та уникати конфліктної взаємодії		х	Тест множинного вибору (атестація)
ДРН 4. Набувати здатність знаходити компроміс, розвивати навички в вирішенні конфліктних ситуацій, розвивати вміння в вирішенні управлінських завдань.	х		Виконання індивідуальних завдань, проєкт. презентація

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ²	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. з			Лаб. з.
Тема 1. <i>Психологія управління як галузь психологічної науки</i> 1.Психологія управління як галузь науки (предмет, об'єкт і завдання психології управління). 2.Основні теорії особистості 3.Функції та основні категорії психології управління	-/2	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Тема 2. <i>Особистість в організації</i> 1.Особливості розумових процесів. 2.Культура професійного мислення. 3.Методи вивчення психологічних теорій особистості.	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Тема 3. <i>Колектив як об'єкт управління</i> 1.Морально-психологічний клімат колективу і його динаміка. 2.Лідерство у групах і колективах, типологія лідерства.	-/2	-/2		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14
Тема 4. <i>Психологія управлінської діяльності</i> 1.Визначення понять «лідерство» і «лідер». 2.Харизма менеджер і управлінські архетипи. 3.Повноваження влади і влади. 4.Професійно важливі управлінські якості.	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Тема 5. <i>Психологія ефективного ділового спілкування</i> 1.Статус і авторитет керівника. 2.Влада керівника організації. 3.Професійні якості авторитетного керівника.	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14
Тема 6. <i>Психологічні основи управлінських функцій</i> 1.Психологічні аспекти процесу прийняття управлінських рішень. Характерні помилки	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13

² Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

2.Взаємодія людини з комп'ютером в системах управління					
Тема 7. <i>Історичні основи конфліктології</i> 1.Історія вітчизняної конфліктології. 2. Публікації наукових праць по проблемі конфлікту	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Тема 8. <i>Методичні основи конфліктології</i> 1.Конфлікт у науках. 2.Еволюція конфліктів. 3.Системне поняття конфліктів	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Тема 9. <i>Теоретичні основи конфліктології</i> 1.Конфлікт як тип складних ситуацій. 2.Структура конфліктостійкості особистості 3.Класифікація конфліктів 4.Причини конфліктів	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14
Тема 10. <i>Динаміка конфлікту</i> 1.Юридичні аспекти співпраці зі ЗМІ. 2.Ефективна співпраця зі ЗМІ. 3.Комунікація в соціальних медіа: Facebook, Instagram, Twitter та ін.	-/0	-/0		-/8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14
Тема 11. <i>Конфлікти в різних сферах взаємодії людини</i> 1.Умови виникнення внутрішнього особистого конфлікту. 2.Основні причини, типологія, наслідки та подолання шлюбних конфліктів. 3.Конфлікти в педагогічній діяльності. Конфлікти діяльності.	-/2	-/2		-/6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14
Тема 12. <i>Попередження конфліктних взаємовідносин</i> 1.Принципи психологічного посередництва у конфлікті. 2.Тактики взаємодії третьої сторони з опонентами при врегулюванні конфлікту. 3. Особливості процесу вирішення конфліктів за участю третьої сторони	-/0	-/0		-/6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12
Тема 13. <i>Вирішення конфліктів</i> 1.Завершення конфліктів: критерії, форми. 2.Етапи вирішення конфлікту 3.Основні тактики впливу на опонента в конфлікті 4.Переговори як спосіб завершення конфлікту.	-/2	-/2		-/6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14
Тема 14. <i>Посередницька</i>	-/0	-/2		-/6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10,

діяльність наприкінці конфліктів 1.Теоретичні основи переговорного процесу. 2.Загальні тактичні прийоми ведення переговорів.					11, 12
Всього	-/8	-/8		-/104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Розуміти набуті знання, розуміти предметну область, використовуючи теоретичну та практичну базу, навчитися з успіхом використовувати їх на практиці для роботи в соціальної комунікації.	Тематична дискусія, «круглий стіл», «мозгова атака». аналіз конкретних комунікаційних ситуацій, рішення ситуативних завдань.	-/2	Самостійна робота з літературою, виконання індивідуальних завдань	-/26
ДРН 2. Набути навички інтерактивної комунікації, групової взаємодії, проявляти лідерські здібності, та зчитувати «невербальні сигнали»	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study), тестування та аналіз отриманих результатів	-/2	Самостійна робота з літературою, виконання індивідуальних завдань	-/26
ДРН 3. Набувати здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети, вміти залагоджувати конфліктні ситуації та уникати конфліктної взаємодії	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	-/2	Самостійна робота з літературою, виконання індивідуальних завдань	-/26
ДРН 4. Набувати здатність знаходити компроміс, розвивати навички в вирішенні конфліктних ситуацій, розвивати вміння в вирішенні управлінських завдань.	Змістовна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	-/2	Самостійна робота з літературою, виконання індивідуальних завдань	-/26
Всього		-/8		-/104

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	<i>Виконання індивідуальних завдань</i>	25 балів / 10%	<i>Протягом семестру</i>
2.	<i>Тест множинного вибору</i>	25 балів / 10%	<i>Протягом семестру</i>
3.	<i>Проект</i>	20 балів / 10%	<i>На 12 тижні</i>
4.	<i>Залік – тест множинного вибору</i>	30 балів / 30%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання індивідуальних завдань	<10 балів	10-14 балів	15-20 балів	21-25 балів
	<i>Не вирішуються основні числові задачі</i>	<i>Вирішувати основні числові задачі, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати низку числових задач, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати складні числові проблеми, використовуючи відповідні методи.</i>
Тест множинного вибору	<10 балів	10-14 балів	15-20 балів	21-25 балів
	<12 вірних відповідей	12-14 вірних відповідей	14-18 вірних відповідей	18-20 вірних відповідей
Проект (підготовка, презентація, захист)	<10 балів	10-13 балів	14-16 балів	17-20 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Представити результати досліджень у різний спосіб</i>	<i>Представити результати розслідувань у відповідному форматі</i>	<i>Представити результати досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин, використовуючи різні форми подання інформації</i>
	<12 вірних відповідей	12-14 вірних відповідей	14-18 вірних відповідей	18-20 вірних відповідей
Залік – тест множинного вибору	<19 балів	19-23 балів	24-28 балів	29-30 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	<i>Письмовий зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуальних завдань</i>	<i>Протягом 2 тижня</i>
2	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуальних завдань</i>	<i>Протягом 9 тижня</i>
3	<i>Письмовий зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуальних завдань</i>	<i>Протягом 11 тижня</i>
4	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання проєкту (підготовка, презентація, захист)</i>	<i>Протягом 12 тижня</i>

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники, посібники

1. Герасіної Л. М., Панова. М. І. Конфліктологія: Підручник. Харків, 2016. 312 с.
2. Гришина, Н. Психологія конфлікту. Навчальний посібник. Санкт-Петербург: «Пітер прес», 2018. 574 с.
3. Андріянова Ю.В. Конфлікт як явище управлінської діяльності: аналіз наукових досліджень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. №3(31). с. 183 – 192.
4. Вайнштейн, Л.А. Психологія управління. Навчальний посібник. Мінськ: «Вишэйшая школа», 2018. 382 с.
5. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів: Навч. посіб. Центр учбової літератури. Київ, 2016. 168 с.
6. Герасіна Л. М., Требін М. П., Воднік В. Д. та ін. Конфліктологія. Навч. посіб. Право. Харків, 2016. 128 с.

2.1.2. Методичне забезпечення

7. Науково-методичне забезпечення навчального процесу: методичне видання «Conflictology and Psychology of management. Summary of lectures for Master students of 1,2 years of studying specialty 074 «Public management and administration», 073 «Management», 076 «Entrepreneurship, trade and stock-taking activity», 071 «Accounting and taxation», 072 «Finance, banking and insurance», 051 «Economics»» / Галинська А.В. - Суми, 2019. – 73 с. (Протокол № 10 від 07.05.19 р.)
8. Науково-методичне забезпечення навчального процесу: методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи студентів 1 курсу з дисципліни «Психологія. Методические указания для самостоятельной работы для студентов 1 курса дневной и заочной форм обучения, направления подготовки 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 072 «Финансы, банковское дело и страхование» / Галинська А.В. - Суми, 2018. – 47 с. (Протокол №6 від 23.05.2018р.)

2.1.3. Інші джерела

9. Сорокун П.А. Основи психології: навчальний посібник. Псков: Вид. ПГПУ ім. С.М.Кірова, 2015. 312 с.
10. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та семінарських занять з навчальної дисципліни “Конфліктологія” (галузі знань: 0304 “Право”, 0302 “Міжнародні відносини”; освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”; напрями підготовки: 6.030401 “Правознавство”, 6.030202 “Міжнародне право”) для студентів III курсу денної форми навчання / уклад.: М. П. Требін, О. М. Сахань, Л. М. Герасіна та ін. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 61 с.
11. Корнієнко О.Ю. Психологія і особистість: наукова публікація: КНУ імені Тараса Шевченка, 2015. – 112 с.

2.2. Додаткові джерела

12. Електронний ресурс. Вирішення конфліктів в Україні та закордоном (Український центр порозуміння) www.commonground.org.ua
13. Електронний ресурс. Національна служба посередництва і примирення www.nspp.gov.ua
14. Система дистанційного навчання “MOODLE” СНАУ [Електронний ресурс]. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1893>

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК Конфліктологія та психологія управління

Розроблену викладачем кафедри менеджменту Галинською А.В.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____ (назва) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____ (назва) _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)